

LIIKENNE- JA VIESTINTÄVALIOKUNNAN MIETINTÖ 4/2005 vp

Hallituksen esitys laiksi vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 4 päivänä helmikuuta 2005 lähettänyt liikenne- ja viestintävaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen laiksi vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain muuttamisesta (HE 274/2004 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- valiokuntaneuvos Sami Manninen
- yksikön päällikkö, liikenneneuvos Seija Miettinen ja hallitussihteeri Maija Audejev, liikenne- ja viestintäministeriö
- yksikön päällikkö Ari Herrala, Ajoneuvohallintokeskus

- merenkulunylitarkastaja Jyrki Vähätalo, Merenkululaitos
- toimistoinsinööri Jorma Kivinen, Ilmailulaitos
- liikennetarkastaja Juha Piironen, Ratahallintokeskus
- ylitarkastaja Jaakko Tikkinen, Säteilyturvakeskus STUK.

Lisäksi kirjallisen lausunnon ovat antaneet

- ulkoasiainministeriö
- puolustusministeriö
- kauppa- ja teollisuusministeriö
- sosiaali- ja terveysministeriö
- Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry
- Öljy- ja Kaasualan Keskusliitto ry
- Suomen ympäristökeskus SYKE.

HALLITUKSEN ESITYS

Lakiin otetaan vaarallisten aineiden kuljetuksiin liittyvät turvatoimia ja -velvoitteita koskevat säännökset, jotka perustuvat kansainvälisiin eri kuljetusmuotoja koskeviin sopimuksiin sekä tie- ja rautatiekuljetuksia koskeviin direktiiveihin. Lisäksi vaarallisten aineiden kuljetuksiin liittyvien eri osapuolten velvollisuuksia ja vaarallisten aineiden kuljetuskieltoa ja kuljetusrajoituk-

sia koskevia säännöksiä täydennetään. Lakiin otetaan myös säännökset vaarallisten aineiden tie- ja rautatiekuljetusten rajoittamisesta tunneleissa sekä vaarallisten aineiden kuljetuksesta ja tilapäisestä säilytyksestä ratapihalla, satamassa, lentopaikalla ja muussa terminaalissa. Lisäksi tehdään muutoksia säännösten ja määräysten antamista koskeviin valtuussäännöksiin.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Yleisperustelut

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä seuraavin huomautuksin ja muutosehdotuksin.

Yksityiskohtaiset perustelut

23 a §. Poikkeukset. Viranomaisen mahdollisuus antaa poikkeuksia on tarpeellinen esimerkiksi tilanteessa, jossa kevättulvien aikaan on tarve räjäyttää jään muodostamia tulvapatoja. Tällöin tulee voida antaa poikkeus kuljettaa vaarallisia aineita, vaikka kaikki tämän lain nojalla annetut ilmakuljetusta koskevat säännökset ja määräykset eivät täyty. Tämä edellyttää kuitenkin, että on kyse erityisestä pakottavasta tarpeesta. Tässä tapauksessa myös vaadittava turvallisuus on varmistettava.

Määräysten noudattaminen voi aiheuttaa huomattavaa haittaa kuljetusten eteenpäin viemiseksi esimerkiksi tilanteissa, joissa vaarallisten aineiden kuljetukseen liittyvä tekniikka on kehittynyt ja kansainvälisiin sopimuksiin, määräyksiin ja suosituksiin on hyväksytty uutta tekniikkaa koskevia määräyksiä, mutta ne tulevat voimaan vasta siirtymäkauden jälkeen. Tässäkin tapauksessa vaadittava turvallisuus on aina varmistettava.

Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että lakiehdotuksen mukaan poikkeukset myönnetään asianomaisen viranomaisen tarpeelliseksi katsomilla ehdoilla. Tämä ei kuitenkaan vastaa hallinnon lainalaisuusperiaatetta, vaan ehdot tulee määritellä tarkemmin. Koska vaadittava turvallisuus on aina täytettävä, valiokunta ehdottaa, että kyseiset viranomaiset voisivat myöntää poikkeukset kuljetuksen turvallisuuden edistämiseksi tarpeelliseksi katsomillaan ehdoilla.

Valiokunta on tehnyt vastaavat muutokset 1—3 momenttiin.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella liikenne- ja viestintävaliokunta ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksytään muutoin hallituksen esityksen mukaisena paitsi 23 a § muutettuna seuraavasti:

Valiokunnan muutosehdotus:

23 a §

Poikkeukset

Turvatekniikan keskus voi muiden pakkaus-ten ja säiliöiden kuin radioaktiivisten aineiden kuljetukseen tarkoitettujen pakkausten ja säiliöiden osalta myöntää hakemuksesta yksittäistapauksessa *kuljetuksen turvallisuuden edistämiseksi* tarpeelliseksi katsomillaan ehdoilla luvan poiketa tämän lain nojalla annetuista säännöksistä ja määräyksistä.

Säteilyturvakeskus voi myöntää radioaktiivisten aineiden kuljetuksessa hakemuksesta yksittäistapauksessa *kuljetuksen turvallisuuden edistämiseksi* tarpeelliseksi katsomillaan ehdoilla luvan poiketa tämän lain nojalla annetuista säännöksistä ja määräyksistä.

Ministeriö voi muissa kuin 1 ja 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa tarvittaessa myöntää *kuljetuksen turvallisuuden edistämiseksi* tarpeelliseksi katsomillaan ehdoilla luvan poiketa tämän lain nojalla annetuista säännöksistä ja määräyksistä. Aluskuljetuksissa luvan poiketa myöntää kuitenkin Merenkululaitos ja ilmakuljetuksissa Ilmailulaitos.

(4 mom. kuten HE)

Helsingissä 1 päivänä maaliskuuta 2005

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Markku Laukkanen /kesk	Eero Reijonen /kesk
vpj.	Matti Kangas /vas	Arto Seppälä /sd
jäs.	Leena Harkimo /kok	Harry Wallin /sd
	Saara Karhu /sd	Lasse Virén /kok
	Inkeri Kerola /kesk	Raimo Vistbacka /ps
	Risto Kuisma /sd	vjäs. Reijo Paaajanen /kok
	Erkki Pulliainen /vihr	Lyly Rajala /kok.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Mika Boedeker.